

визначення також зазнає багато критики через різні погляди та неврахування особливостей деяких показників, наприклад, цільового фінансування та доходів майбутніх періодів, що в силу своєї економічної природи не можуть в певні моменти до нього відноситись

Український економіст І.Бланк найбільш точно, на нашу думку, наблизився до визначення власного капіталу, охарактеризувавши його як «загальну вартість засобів підприємства, які належать та використовуються ним для формування визначеної частки активів» [3].

Автор схильний до визнання вірними міркування І. Бетге, який зазначив, що еквівалент власного капіталу з одного боку повинен бути спрямованим на інвестиції та безпосередньо пов'язуватись з будь-якими об'єктами з активу балансу, а з іншого боку - відображені в пасиві балансу рахунки свідчать про засоби, надані у розпорядження підприємства її засновниками при її утворенні в грошовій формі або у вигляді інших об'єктів майна, або ж в їх основі присутній нерозподілений прибуток організації.

Таким чином, ми пропонуємо наступне власне визначення власного капіталу – це початкові та накопичені джерела інвестування в господарську діяльність підприємства, які належать власнику та використовуються ним на свій розсуд з метою отримання прибутку.

Література:

1. Капітал. Вікіпедія. URL: <http://surl.li/arfqy> (дата звернення 2.03.2023)
2. Капітал як матеріальна основа підприємницької діяльності. URL: <https://library.if.ua/book/64/4649.html> (дата звернення 4.03.2023)
3. Бланк І.А. Управління формуванням капіталу. Київ. Ніка-центр. 2012. 512 с.
4. Бетге І. Балансоведення / пер. з нім. під ред. В. Д. Новодворського. Лівів. Бухгалтерський облік. 2010. 454 с.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВА З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ І ПІДРЯДНИКАМИ

Тонконог К.Г.

*Науковий керівник: Болдовська К.П., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Численні розрахунки суб'єкта господарювання з постачальниками і підрядниками займають особливе місце в його кредиторській заборгованості. Відтак, правові засади щодо порядку їх документального оформлення, обліку і контролю визначаються тими ж нормативно-правовими актами, що регламентують відповідні питання у частині кредиторської заборгованості підприємства, а саме: законодавством України, постановами Кабінету міністрів України, Національного банку України, національними і міжнародними стандартами бухгалтерського обліку, методичними рекомендаціями та інструкціями міністерств, державних служб тощо та іншими нормативно-правовими актами, а також

внутрішніми організаційними положеннями суб'єктів господарювання (таблиця 1).

Таблиця 1 – Основні нормативні документи, які регламентують питання обліку кредиторської заборгованості підприємства

Нормативно-правовий акт	Стисла характеристика
Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436	встановлюються правові основи господарської діяльності (господарювання); зокрема у розділі IV визначається поняття господарського зобов'язання (ст. 173), підстави їх виникнення (ст. 174), загальні умови укладання договорів, що їх породжують (ст. 179) тощо
Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-IV	регулюються відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів; зокрема, висвітлюються аспекти обліку кредиторської заборгованості в контексті сплати податків
ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV	визначаються «правові засади організації, регламентування і ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні» [1], в т.ч. щодо кредиторської заборгованості, зокрема, визначається сутність поняття «зобов'язання»
НП(С)БО 11 «Зобов'язання» (затв. наказом Мінфіну України від 31.01.2000 р. № 20)	визначаються «методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання та її розкриття у фінансовій звітності» [2]
План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій та розроблена до нього Інструкція із застосування (затв. наказом Мінфіну України від 30.11.1999 р. № 291)	визначаються «призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти фінансово-господарської діяльності підприємств ...» [3,4], зокрема, визначаються основні рахунки та субрахунки для систематизації інформації про кредиторську заборгованість, порядок відображення розрахункових операцій на бухгалтерських рахунках та кореспонденція рахунків
НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (затв. наказом Мінфіну України від 07.02.2013 р. № 73)	визначаються мета, склад і принципи складання фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів; зокрема, особливості відображення кредиторської заборгованості у фінансовій звітності

Нормативно-правовий акт	Стисла характеристика
Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку (затв. наказом Мінфіну України від 24.05.1995 р. № 88)	встановлюється порядок створення, прийняття і відображення у бухгалтерському обліку, а також зберігання первинних документів, облікових регістрів, бухгалтерської та іншої звітності, що ґрунтується на даних бухгалтерського обліку
Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства (затв. наказом Мінфіну України від 27.06.2013 р. № 635)	визначається порядок формування облікової політики підприємства, у т.ч. щодо кредиторської заборгованості

Таким чином, основними нормативними документами що регламентує організацію розрахунків з постачальниками і підрядниками та порядок їх відображення в бухгалтерському обліку в Україні, вимог яких повинно дотримуватись кожне підприємство, є НП(С)БО 11 «Зобов'язання», а також Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» та План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій та розроблена до нього Інструкція із застосування». При цьому зауважимо, що на сьогоднішній день нормативно-законодавча база досить повно регулює вказані питання і в цілому відповідає потребам господарюючих суб'єктів.

Література:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 01.03.2023).
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» : затв. наказом М-ва фінансів України від 31 іч. 2000 р. № 20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text> (дата звернення: 02.03.2023).
3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. наказом М-ва фінансів України від 30 лист. 1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text> (дата звернення: 03.03.2023).
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. наказом М-ва фінансів України від 30 лист. 1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення: 03.03.2023).